

ШЕВЧЕНКО АЛІСА, к.е.н.,

доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства

ПЛОТНИЧЕНКО МАКСИМ, здобувач вищої освіти

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ПІДПРИЄМСТВА – ФУНДАМЕНТ ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Зв'язок між проектуванням діяльності сталого розвитку аграрного підприємства та економічною діагностикою є надзвичайно важливим, особливо в умовах сучасних викликів, таких як зміна клімату, виснаження ресурсів та зростання соціальної відповідальності бізнесу. Економічна діагностика виступає як фундамент для успішного проектування сталого розвитку, забезпечуючи необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень.

Враховуючи високу нестабільність ринкового середовища, постійні зміни в законодавстві та зростаючий рівень конкуренції, систематичний аналіз економічних показників є необхідною умовою для сталого розвитку підприємств аграрного сектору [1].

Економічна діагностика дозволяє оцінити поточний стан підприємства з точки зору екологічних та соціальних показників [2].

Комплексний аналіз фінансових і виробничих показників дозволяє керівництву підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на зміцнення фінансової стійкості та підвищення рівня конкурентоспроможності. Вивчення таких параметрів, як прибутковість, ліквідність та стійкість до кризових ситуацій, сприяє оптимізації господарських процесів відповідно до динаміки ринку [3]. Регулярне проведення економічної діагностики не лише допомагає виявити потенційні загрози, але й надає можливість проектувати адаптивні бізнес-моделі, що відповідають сучасним викликам.

У межах економічної діагностики застосовуються різні методи, серед яких найбільш ефективними є фінансовий аналіз, SWOT-аналіз, методи прогнозування та оцінка ризиків. Фінансовий аналіз дозволяє дослідити зміну ключових показників діяльності підприємства та виявити можливі слабкі місця. SWOT-аналіз допомагає оцінити не лише внутрішні можливості підприємства, а й зовнішні загрози, що можуть впливати на його розвиток [4]. Прогнозування економічних показників сприяє ефективному проектуванню розвитку підприємства та забезпеченню його фінансової стабільності в довгостроковій перспективі.

Одним із ключових аспектів сучасної економічної діагностики є дослідження рівня ефективності використання ресурсів підприємства. Оптимізація витрат та впровадження сучасних управлінських інструментів сприяють покращенню фінансових результатів. Наприклад, аналіз структури витрат дозволяє ідентифікувати неефективні напрями використання коштів та здійснити їх перерозподіл для підвищення рентабельності. Це, у свою чергу, допомагає раціонально використовувати фінансові, матеріальні та людські

ресурси підприємства.

Важливу роль у підвищенні точності економічної діагностики відіграє застосування цифрових технологій, зокрема аналізу великих даних та автоматизованих систем моніторингу. Завдяки цим інструментам можна здійснювати постійний контроль фінансового стану підприємства, своєчасно виявляти відхилення від прогнозованих показників та швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури. Використання таких технологій підвищує ефективність процесу управління підприємством і зменшує ризики, пов'язані з нестабільністю ринку.

Вивчення досвіду впровадження штучного інтелекту є критично важливим для сталого розвитку аграрних підприємств, оскільки дозволяє оптимізувати використання ресурсів, підвищити продуктивність та зменшити вплив на довкілля. ШІ сприяє точнішому аналізу даних, прогнозуванню врожайності та автоматизації процесів, що забезпечує стабільність аграрного виробництва в умовах змін клімату. Використання ШІ допомагає зменшити використання хімічних речовин, оптимізувати полив та енергоспоживання, що сприяє збереженню біорізноманіття та покращенню якості ґрунту [5].

Економічна діагностика також є основою для стратегічного планування діяльності аграрного підприємства. Вона допомагає визначити перспективні напрями розвитку, підвищити ефективність використання ресурсів та мінімізувати непередбачені витрати. Глибокий аналіз економічної ефективності підприємства дозволяє розробити фінансово обґрунтовані стратегії, що сприяють стійкості бізнесу навіть у нестабільних економічних умовах.

Крім того, проведення економічної діагностики допомагає підприємству вибудовувати ефективну інвестиційну політику. Аналіз фінансових показників дозволяє оцінити рівень інвестиційної привабливості, а також визначити ключові напрями для подальшого зростання. До важливих критеріїв у цьому процесі належать фінансова стабільність, показники рентабельності, оборотність капіталу та ефективність використання активів. Урахування цих параметрів у процесі планування діяльності підприємства сприяє залученню додаткових інвестиційних ресурсів та забезпеченню стійкого економічного зростання.

Загалом, економічна діагностика є фундаментальним інструментом управління аграрними підприємствами. Вона дозволяє не лише оцінити їхній поточний стан, а й розробити ефективні довгострокові стратегії розвитку. Інтеграція сучасних методів аналізу та цифрових технологій сприяє підвищенню рівня управління, адаптації до змін у зовнішньому середовищі та забезпеченню стабільного економічного зростання. Упровадження системного підходу до економічної діагностики є ключовим фактором успішного функціонування аграрних підприємств у сучасних ринкових умовах.

Список використаних джерел:

1. Грановська В.Г. Методичні підходи та критерії діагностики конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Проблеми економіки*. 2018. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-1_0-pages-174_181.pdf
2. Шевченко А.А., Петренко О.П. Виклики екологічного підприємництва в Україні.

Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2024. № 5 (75). С. 86-94. [URL:
https://economics.net.ua/files/archive/2024/No5/86.pdf](https://economics.net.ua/files/archive/2024/No5/86.pdf)

3. Шевченко А.А., Петренко О. П., Бірагова О.В. Виробничий потенціал аграрних підприємств в умовах невизначеності. *Modern Economics*. 2023. № 41(2023). С. 156-162. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/41-2023/shevchenko.pdf>

4. Полятикін С.О. Інноваційні підходи до діагностики фінансового стану аграрних підприємств в умовах невизначеності та ризику // *Економіка та суспільство*. – 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2177/2103>

5. Шевченко А.А., Петренко О.П., Косик Д.В. Штучний інтелект в рослинництві: успішні кейси аграрних підприємств. *Modern Economics*. 2024. №47. [URL:
https://modecon.mnau.edu.ua/artificial-intelligence-in-crop-production/](https://modecon.mnau.edu.ua/artificial-intelligence-in-crop-production/)

